

ภาพรวมของการวิเคราะห์โครงการ ตอนที่ 1

(PROJECT EVALUATION/COST-BENEFIT ANALYSIS/
FEASIBILITY STUDY - PART 1)

พรายพล กลุ่มทรัพย์

ปศส. 17

วันที่ 19 เมษายน 2562

เค้าโครงของการบรรยาย:

1. โครงการลงทุน
2. โครงการคืออะไร?
3. การวางแผนโครงการ
4. การวิเคราะห์โครงการ
5. ประเมินของวัตถุประสงค์ของโครงการ

เค้าโครงของการบรรยาย:

6. การเลือกโครงการ

7. กิจกรรมอื่นๆ ในการประเมินโครงการ

- การระบุ “ผลประโยชน์/ต้นทุน”
- การประเมินค่า “ผลประโยชน์/ต้นทุน”
- การเปรียบเทียบผลประโยชน์กับต้นทุน
- การวิเคราะห์ความอ่อนไหว

(sensitivity analysis)

1. โครงการลงทุน

เน้น “ลงทุน” → ใช้ทรัพยากร อายุใช้งาน > 5 ปี
มีทั้งลงทุนโดยภาครัฐ และโดยเอกชน

โครงการลงทุนโดยภาครัฐ :

- ดำเนินการโดยหน่วยงานราชการ & รัฐวิสาหกิจ
- เน้นผลตอบแทนเชิงสังคม “โดยรวม”
(ผลทางตรงและทางอ้อม)

โครงการลงทุนโดยภาครัฐ :

เป็นส่วนหนึ่งของบทบาททางเศรษฐกิจของภาครัฐ

(ค้ำค่าทางเศรษฐกิจ แต่อาจไม่ค้ำค่าเชิงพาณิชย์/การเงิน)

- การลงทุนขนาดใหญ่ ความมั่นคงของประเทศ
(ถนน ไฟฟ้า ท่าเรือ เขื่อน บำบัดน้ำเสีย โรงพยาบาล)
- ผลิตเป็นทั้งสินค้าเอกชน (มีตลาด) เช่น ไฟฟ้า
น้ำประปา และสินค้าสาธารณะ (ไม่มีราคาตลาด)
เช่น ลมมวลภาวะ สาธารณสุข การป้องกันประเทศ

โครงการลงทุนโดยภาครัฐ :

เป็นส่วนหนึ่งของบทบาททางเศรษฐกิจของภาครัฐ

(คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ แต่อาจไม่คุ้มค่าเชิงพาณิชย์/การเงิน)

- เน้นผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม แต่คำนึงถึงฐานะการเงินของภาครัฐด้วย
- ต้นทุนและ “กำไร” ทางเศรษฐกิจและสังคม
- เอกชนมักไม่ลงทุนเพราะขาดทุน (ทางการเงิน)

โครงการลงทุนโดยภาคเอกชน :

- เน้นด้านธุรกิจ
- สินค้าและบริการที่มีตลาด (และราคา)
- ต้นทุนและกำไรทางการเงิน
 - คู่แข่งเชิงพาณิชย์/การเงิน

โครงการลงทุนทั้งโดยภาครัฐและโดยภาคเอกชน :

- จำเป็นต้องวิเคราะห์/ประเมินว่า “คุ้มค่า” หรือไม่
- โครงการเอกชน “คุ้มค่าเชิงพาณิชย์/การเงิน”
- โครงการภาครัฐ “คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ” + “คุ้มค่าเชิงพาณิชย์/การเงิน” (แต่สำคัญน้อยกว่า)

2. โครงการคืออะไร?

- การใช้ทรัพยากรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- สามารถประเมินเป็นหน่วยอิสระ (จากโครงการลงทุนอื่นๆ)
- ขอบเขตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก

โครงการ คือส่วนหนึ่งของแผนและแผนงาน:

แผน (plan)

แผนงาน (program)

โครงการ (project)

องค์ประกอบของแผน

<u>แผน</u>	<u>แผนงาน</u>	<u>โครงการ</u>
ก	A	A1
		A2
		A3
	B	B1
		B2
	C	C1
		C2
		C3
		C4

องค์ประกอบของแผน

<u>แผน</u>	<u>แผนงาน</u>	<u>โครงการ</u>
แผนพลังงาน	ปิโตรเลียม	น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ท่อก๊าซ
	ไฟฟ้า	โรงไฟฟ้า สายส่งไฟฟ้า
	พลังงาน หมุนเวียน	โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงไฟฟ้ากังหันลม Solar Farm เขื่อนผลิตไฟฟ้า

แผน แผนงาน และโครงการในด้านอื่น ๆ

- เกษตรกรรม
- ขนส่ง
- ไตรคมนาคม
- สาธารณสุข
- สิ่งแวดล้อม
- การศึกษา
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- การท่องเที่ยว

3. การวางแผนโครงการ (PROJECT PLANNING)

- ขั้นตอนของกิจกรรม
จากเริ่มต้นโครงการ
จนถึงขั้นที่โครงการเสร็จสมบูรณ์

5 ขั้นตอน

- 1) ระบุโครงการ (Identification)
 - 2) การศึกษาก่อนกรองเบื้องต้น (Pre-Feasibility Study)
 - 3) การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study / Project Evaluation / Project Appraisal)
 - 4) เตรียมการลงทุน (Pre-Investment)
 - 5) ลงทุน (Investment)
- + การติดตามและประเมินผลโครงการ

ขั้นตอนที่ 3: การศึกษาความเป็นไปได้

(FEASIBILITY STUDY) หรือการวิเคราะห์โครงการ

- วิเคราะห์ความเป็นไปได้หรือความคุ้มค่าของโครงการ

- การศึกษาด้านตลาด / อุปสงค์

 - ➔ พยากรณ์ผลประโยชน์/รายได้ที่จะได้รับ

- การศึกษาเชิงเทคนิคในการลงทุน & การผลิต/
ดำเนินงาน ออกแบบรายละเอียด

 - ➔ ประมาณการณ์ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย

ขั้นตอนที่ 3: การศึกษาความเป็นไปได้

(FEASIBILITY STUDY) หรือการวิเคราะห์โครงการ

- การศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (+ สุขภาพ & สังคม)
- การประเมิน → เพื่อพิสูจน์ความเป็นไปได้ หรือความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการเงิน
- ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ:
 - นักวิทยาศาสตร์, วิศวกร, นักเศรษฐศาสตร์
 - นักการเงิน, สถาปนิก, นักสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

4. การศึกษาความเป็นไปได้หรือการวิเคราะห์โครงการ (ขั้นตอนที่ 3)

- เพื่อวิเคราะห์ว่าควรลงทุนในโครงการหรือไม่
- ช่วยให้การตัดสินใจสมเหตุสมผล

-เปรียบเทียบระหว่าง:

ต้นทุน (costs) กับ ผลประโยชน์ (benefit)

ขาดทุน (losses) กับ กำไร (gains)

รายจ่าย (payments) กับ รายรับ (receipts)

กระแสเงินออก (cash outflow) กับ กระแสเงินเข้า
(cash inflow)

ค่าใช้จ่าย (expenditure) กับ รายได้
(income/revenue)

-บางครั้งเรียกว่า “การวิเคราะห์ต้นทุน และ
ผลประโยชน์” (cost-benefit analysis)

-ต้นทุน/ผลประโยชน์ จะมีรายการอะไรบ้าง ขึ้นอยู่กับ

- วัตถุประสงค์ของโครงการ
- ใครเป็นผู้ลงทุน (รัฐหรือเอกชน)

→ แนวทางการวิเคราะห์โครงการ